

ONDAJ KAZISI YAPILMASINA İZİN VERİLMESİ İSTEMİNİN REDDEDİLMESİNDEN KAYNAKLANAN DAVA

ÖZET : Uyuşmazlık, I.derece arkeolojik sit alanında kalan davacılara ait taşınmazda, 658 sayılı İlke Kararının belirlediği bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayan ve kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilemeyen alanda, yapılaşma amacına dönük olarak, davacılar tarafından taşınmazda sondaj kazısı yapılmasına izin verilmesi isteminin reddedilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bu durumda, davacının başvurusu üzerine tesis edilen işlemin yukarıda içeriğine yer verilen 658 sayılı İlke Kararı ile getirilen kurallara göre incelenerek karar verilmesi gerekirken, bu yolda inceleme yapılmadan, dava kapsamı dışında, taşınmazın I.derece arkeolojik sit alanı özelliklerinin belirlenmesine yönelik olarak yapılan incelemeye dayalı olarak verilen temyize konu mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir.

KARAR : Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları'na ilişkin 658 sayılı İlke Kararında; I. Derece Arkeolojik Sit, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır şeklinde tanımlanmış ve bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesi, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesi, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamaması öngörülmüştür.

Dosyanın incelenmesinden, Antik Smyrna Kenti'nin ilk yerleşim yeri olan Bayraklı Höyüğü'nde kazı yapan heyetin elde ettiği buluntular, incelemeler ve tespitler çerçevesinde İzmir I.Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 07.10.1999 günlü, 8145 sayılı kararı ile uyuşmazlık konusu taşınmazın da içerisinde yer aldığı alanın I.derece arkeolojik sit alanı olarak ilan edildiği, davacılar tarafından uyuşmazlık konusu parsel için, 26.02.2008 günü İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na

yapılan başvuruda, anılan parselin içerisinde bulunduğu yapı adasındaki parsellerde yapılaşmanın tamamlandığı, parsel 10 metre mesafede aynı ada, ... sayılı parsel ile 15 metre mesafedeki ... ada, ... sayılı parselin 3.derece arkeolojik sit alanı olarak belirlendiğı, parselin anılan parsellere göre Bayraklı Höyüğü'ne daha uzak olduğu, bu nedenle, parselin incelenmesi, gerekli görüldüğü takdirde sondaj kazı izni verilerek arkeolojik alan araştırması yapılması, bu araştırma sonucu herhangi bir bulguya rastlanılmadığı takdirde arkeolojik sit derece değışikliğı yapılmasının istenildiğı, dava konusu işlemlerle, uyuşmazlık konusu taşınmazın 658 sayılı İlke Kararı ile korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanları olarak belirlendiğı, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilemeyen ve bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayacağı belirtildiğinden, söz konusu parselde sondaj kazısı yapılması isteminin uygun görülmediğine karar verildiğı, bu işlemin iptali istemiyle açılan davada, İdare Mahkemesince, uyuşmazlık konusu taşınmazın I.derece arkeolojik sit alanı özellikleri taşıyıp taşımadığının belirlenmesi amacıyla yerinde keşif ve bilirkieşi incelemesi yaptırılıp, bu verilere dayalı olarak karar verildiğı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık, I.derece arkeolojik sit alanında kalan davacılara ait taşınmazda, 658 sayılı İlke Kararının belirlediğı bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılamayan ve kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilemeyen alanda, yapılaşma amacına dönük olarak, davacılar tarafından taşınmazda sondaj kazısı yapılmasına izin verilmesi isteminin reddedilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bu durumda, davacının başvurusu üzerine tesis edilen işlemin yukarıda içeriğine yer verilen 658 sayılı İlke Kararı ile getirilen kurallara göre incelenerek karar verilmesi gerekirken, bu yolda inceleme yapılmadan, dava kapsamı dışında, taşınmazın I.derece arkeolojik sit alanı özelliklerinin belirlenmesine yönelik olarak yapılan incelemeye dayalı olarak verilen temyize konu mahkeme kararında hukuki isabet görülmemiştir (Danıştay 6. Daire, 22.2.2010, 11450/1619).